

1 Ar galima teismo procesą pradėti internetu?

Taip, Čekijos Respublikoje bet kurį ieškinį galima pateikti elektroniniu būdu.

Ieškiniai gali būti teikiami a) elektroniniu paštu su sertifikuotu elektroniniu parašu arba b) duomenų laukelyje, t. y. specialioje elektroninėje saugykloje, skirtoje dokumentams pateikti ir veiksams atlikti valstybinės institucijos atžvilgiu. Šios procedūros yra lygiavertės standartinei rašytinei formai. Ieškinį taip pat galima pateikti paprastu elektroniniu paštu be sertifikuoto elektroninio parašo, tačiau tada per tris dienas identiškas tekstas turi būti pateiktas standartine rašytine forma arba pirmiau a ir b punktuose aprašytais būdais. Informacija apie visas šias procedūras išdėstyta atsakyme į klausimą Nr. 6.

2 Jeigu taip, kokių rūšių bylose ieškinį galima pareikšti internetu? Ar yra bylų, kuriose ieškinį galima pareikšti tik internetu?

Ieškinį dėl bet kurios bylos galima pateikti elektroniniu būdu. Elektroninį mokėjimo įsakymą galima pateikti tik elektroniniu būdu.

Elektroninio mokėjimo įsakymo procedūra yra speciali sutrumpinta procedūra. Ieškovas pateikia ieškinį elektronine forma, užpildyta svetainėje *ePodatelna* <http://epodatelna.justice.cz/> ir jį pasirašo sertifikuotu elektroniniu parašu. Ieškovas gali reikalauti iki 1 mln. CZK sumos, o elektroninio mokėjimo įsakymo išdavimo sąlygos, be kita ko, yra tinkamai užpildyti formą ir sumokėti teismo rinkliavą. Jeigu visos sąlygos įvykdytos, teismas gali išduoti elektroninį mokėjimo įsakymą. Jame jis nurodo atsakovui per 15 dienų nuo įsakymo gavimo sumokėti reikalavimo sumą ir proceso išlaidas arba pateikti įsakymą išdavusiam teismui apeliacinį skundą. Apeliacine tvarka neapskųstas elektroninis mokėjimo įsakymas turi galutinio sprendimo poveikį. Jeigu kuris nors iš atsakovų per nustatytą laiką jį apskundžia apeliacine tvarka, visas elektroninis mokėjimo įsakymas panaikinamas ir teismas skiria posėdį.

3 Ar ši paslauga visuomet prieinama (t. y. visą parą, 7 dienas per savaitę), ar ja galima pasinaudoti tik konkrečiomis valandomis? Jeigu taip, kokiomis valandomis?

Elektroninis ieškinytis gali būti pateiktas bet kuriuo metu.

Jeigu ieškinytis pateikiamas elektroniniu paštu su sertifikuotu elektroniniu parašu, galima naudotis svetaine *ePodatelna* <http://epodatelna.justice.cz/> (tačiau joje pateikiama informacija tik čekų kalba). Ieškinytis taip pat gali būti teikiamas atitinkamo teismo kanceliarijos el. pašto adresu. Teismo kanceliarijų adresus galima rasti svetainėje <http://portal.justice.cz/Justice2/Uvod/Soudy.aspx>.

Jeigu ieškinytis pateikiamas teismo duomenų laukelyje, atitinkamo teismo duomenų laukelių identifikatorius galima rasti viešojo administravimo portale, duomenų laukelių saugyklų sąrašė (<http://seznam.gov.cz/>) – skiltyje „Valstybės administracinės įstaigos“, arba Teisingumo ministerijos svetainėje <https://www.justice.cz/>, atskirų teismų kontaktinių duomenų skiltyje.

4 Ar ieškinio turinys turėtų būti pateikiamas tam tikru formatu?

Paprastai operacijas galima atlikti bet kuriuo formatu, jeigu tam tikriems veiksams teisės aktais nenurodytas konkretus formatas. Svarbiau, kad pateikti duomenys būtų suprantami ir aiškūs.

Naudojantis tam tikromis elektroninėmis procedūromis, ieškovų galimybes gali riboti skirtingoms ryšių priemonėms būdingi parametrai. Pavyzdžiui, naudojantis portalu *ePodatelna* <http://epodatelna.justice.cz/> (žr. klausimus Nr. 2, 3 ir 6), didžiausias leistinas visų priedų dydis yra 10 MB, o priimtini dokumentų formatai yra *pdf, rtf, xls, doc ir txt*. Atitinkamai į duomenų laukelius perduodamų pranešimų dydis turi neviršyti 10 MB, o priimtini į duomenų laukelius siunčiamų duomenų pranešimų formatai yra *pdf, PDF/A, xml* (jeigu jis atitinka duomenų pranešimo gavėjo paskelbtą viešai prieinamą XSD schemą), *fo/zfo, html/hm, odt, ods, odp, txt, rtf, doc/docx, xls/xlsx, ppt/ppptx, jpg/jpeg/jfif, png, tiff/tiff, gif, mpeg1/mpeg2, wav, mp2/mp3, isdoc/isdocx, edi, dwg, shp/dbf/shx/prj/qix/sbn/sbx, dgn ir gml/gfs/xsd*. El. pašto adresu duomenys turėtų būti teikiami HTML formatu, PLAIN TEXT su koduotu tekstu ISO-8559-2, ISO - 8559-1 (LATIN-1), Unicode arba UTF-8. El. pašto pranešimo dydis, įskaitant priedus, turi neviršyti 5 MB. Palaikomos operacinės sistemos yra šios: *Windows 98, Windows 2000, Windows 2003, Windows XP, Windows Vista* (*Windows Vista* atveju nustatyta problema su tam tikra elektroninių kvalifikuotų sertifikatų HW saugykla (pvz., lustinių kortelių skaitytuvu SCR3320), šiuo metu negalima pasirašyti ar siųsti elektroninių duomenų naudojantis šiuo skaitytuvu – siunčiamus duomenis galima pasirašyti ir siųsti, jeigu programėlėje *Java* yra nurodyta *px* rinkmena (p. 12) ir įvedamas privataus rakto slaptažodis). Ieškovas, kuris nusprendžia naudoti portalą *ePodatelna* arba duomenų laukelį, gali vadovautis nurodymais ir vartotojo vadovu, su kuriais galima susipažinti atitinkamuose tinklalapiuose.

5 Kaip užtikrinama duomenų perdavimo ir laikymo apsauga?

Teismai ir teismo antstoliai imasi veiksmų pagal teisės aktus, kuriais reglamentuojama asmens duomenų apsauga (ypač Įstatymu Nr. 101/2000 Coll. dėl asmens duomenų apsaugos), ir pagal kitus atitinkamus teisės aktus.

6 Ar reikia naudoti kokios nors rūšies elektroninį parašą ir (arba) laiko įrašą?

Įprastame civiliniame procese pateikti ieškinį galima naudojantis trimis skirtingomis elektroninėmis procedūromis:

pirmiausia, ieškinį galima pateikti elektroniniu paštu su sertifikuotu elektroniniu parašu. Sertifikuotas elektroninis parašas apibrėžtas Įstatymo Nr. 227/2000 Coll. dėl elektroninių parašų 11 straipsnyje; tai yra a) garantuotas parašas, grindžiamas Čekijos akredituoto sertifikavimo paslaugų teikėjo išduotu kvalifikuotu sertifikatu ir apimantis informaciją, pagal kurią galima vienareikšmiškai nustatyti pasirašiusįjį asmenį (Čekijos Respublikoje akredituotų paslaugų teikėjų sąrašas pateiktas Čekijos Vidaus reikalų ministerijos svetainėje <http://www.mvcr.cz/clanek/prehled-udelenych-akreditaci.aspx>), arba b) garantuotas elektroninis parašas, grindžiamas kvalifikuotu sertifikatu, išduotu ne Čekijos Respublikos teritorijoje įsisteigusio sertifikavimo paslaugų teikėjo, jeigu kvalifikuotas sertifikatas išduodamas teikiant vieną iš paslaugų, įrašytų į patikimų sertifikavimo paslaugų sąrašą, ir yra priskirtas paslaugoms, kurias sertifikuotų paslaugų teikėjas yra akredituotas teikti, arba kaip paslauga, kurios teikimas prižiūrimas pagal atitinkamus ES reglamentavimo aktus. Toks ieškinio pateikimas yra lygiavertis standartinei rašytinei formai. Ieškovas, pageidaujantis ieškinį pateikti tokiu būdu, turėtų susipažinti su svetaine *ePodatelna* <http://epodatelna.justice.cz/>. Ieškinytis taip pat gali būti siunčiamas atitinkamo teismo kanceliarijos el. pašto adresu. Teismo kanceliarijų adresus galima rasti svetainėje <http://portal.justice.cz/Justice2/Uvod/Soudy.aspx>, kur pateikiami atskirų teismų kontaktiniai duomenys.

Antra, galima naudotis duomenų laukeliu, kuris yra speciali elektroninė duomenų saugykla, skirta dokumentams pateikti ir veiksams atlikti Čekijos Respublikos valstybinės institucijos atžvilgiu. Duomenų laukeliai daugiausia reglamentuojami Įstatymu Nr. 300/2008 Coll. dėl elektroninių veiksmų ir autorizuotos dokumentų korespondencijos. Toks ieškinio pateikimas yra lygiavertis standartiniam rašytiniam formatui. Informaciją apie duomenų laukelių sistemą galima rasti svetainėje <http://www.datoveschranky.info/>, o vartotojai prie paskyros prisijungia per tinklalapį <https://www.mojedatovaschranka.cz/>. Duomenų laukeliai yra priskirti visiems teismams. Atskirų teismų duomenų laukelių identifikatorius galima rasti viešojo administravimo portale, duomenų

laukelių saugyklių sąrašė (<http://seznam.gov.cz/>) – skiltyje „Valstybės administracinės įstaigos“, arba Teisingumo ministerijos svetainėje <https://www.justice.cz/>, atskirų teismų kontaktinių duomenų skiltyje.

Trečia, ieškinį taip pat galima pateikti paprastu elektroniniu paštu be patvirtinto parašo. Tačiau tekstą, identišką taip pateiktam ieškiniiui, per tris dienas reikia pateikti standartine rašytine forma arba pirmiau aprašytais būdais, priešingu atveju teismas jį neatsižvelgs (Civilinio proceso kodekso 42 straipsnis).

7 Ar reikia mokėti teismo mokesčių? Jeigu taip, kaip jį galima sumokėti ir ar jis skiriasi nuo ne elektroninei procedūrai nustatytų mokesčių?

Taip, už teismo procesą imama rinkliava. Ieškovas pagal rinkliavų skalę nustatytą rinkliavą gali sumokėti arba į atitinkamo teismo sąskaitą Čekijos nacionaliniame banke, arba, jeigu ji yra ne didesnė kaip 5 000 CZK – fiskaliniu antspaudu. Jeigu rinkliava nesumokama ieškinio pateikimo metu, teismas paragina ieškovą ją sumokėti, nustato konkretų terminą ir informuoja ieškovą apie rinkliavos nesumokėjimo padarinius. Suėjus terminui, procesas sustabdomas.

Rinkliavos už elektroninėmis priemonėmis pradėtą procesą ir šių rinkliavų mokėjimo būdai nesiskiria nuo mokėjimo už standartiniu būdu pradėtą procesą būdo. Išimtis taikoma elektroninio mokėjimo įsakymo procedūrai, kurios teismo rinkliava yra šiek tiek mažesnė negu už įprastą civilinį procesą.

8 Ar galima atsiimti internetu pareiškimą ieškinį?

Taip. Internetu pateiktus dokumentus galima atsiimti tokiu pat būdu kaip ir standartiniu būdu pateiktus dokumentus. Dokumentus galima atsiimti elektroniniu arba standartiniu būdu.

Kalbant apie ieškinį, ieškovas gali jį atsiimti visą arba iš dalies, kol teismo sprendimas nėra įsiteisėjęs. Jeigu ieškinyje atsiimamas, teismas procesą sustabdo visiškai arba atsiimto ieškinio ribose. Jeigu ieškinyje, kuriuo pradamas procesas, atsiimamas po to, kai teismas priima sprendimą dėl bylos, tačiau sprendimas dar nėra įsiteisėjęs, teismas atsiimto ieškinio ribose nusprendžia, ar atšaukti sprendimą. Jeigu kitos šalys dėl pagrįstų priežasčių nesutinka su ieškinio atsiėmimu, teismas nusprendžia, kad ieškinio atsiėmimas negalioja, išskyrus ieškinius tam tikruose konkrečios rūšies procesuose (Civilinio proceso kodekso 96 straipsnis).

9 Jeigu ieškovas ieškinį pareiškia internetu, ar atsakovas gali ir (arba) privalo atsiliepiamą į ieškinį pateikti taip pat internetu?

Atsakovas gali palaikyti ryšį internetu, tačiau tai neprivaloma.

10 Kokia tvarka taikoma elektroninės procedūros atveju, jeigu atsakovas pateikia atsiliepiamą į ieškinį?

Jeigu atsakovas per įstatymais nustatytą laiką pateikia atsiliepiamą į elektroninį mokėjimo įsakymą, visas elektroninis mokėjimo įsakymas panaikinamas, teismas skiria posėdį ir teismo procesas vykdomas įprastu būdu, t. y. vykdomas standartinis civilinis pirmosios instancijos teismo procesas.

11 Kokia tvarka taikoma elektroninės procedūros atveju, jeigu atsakovas nepateikia atsiliepiamo į ieškinį?

Jeigu per įstatymais nustatytą laiką atsakovas nepateikia atsiliepiamo į elektroninį mokėjimo įsakymą, elektroninis mokėjimo įsakymas įgyja galutinio teismo sprendimo galią.

12 Ar galima dokumentus teismui pateikti elektroniniu būdu? Jeigu taip, kokių rūšių bylose ir kokiomis sąlygomis?

Bet kurios rūšies proceso atveju dokumentai teismui gali būti įteikti elektronine forma. Techninė informacija išdėstyta atsakyme į klausimą Nr. 4.

13 Ar galima teismo dokumentus, visų pirma teismo sprendimus, įteikti internetu?

Teismas informaciją įveda į duomenų laukelius, priklausančius juos sukūrusiems subjektams. Daugiau informacijos apie duomenų laukelius žr. atsakyme į klausimą Nr. 6.

Teismas dokumentus ir sprendimus taip pat gali pristatyti elektroniniu paštu su sertifikuotu parašu el. pašto adresu, kurį adresatas nurodė teismui, jeigu adresatas prašė teismo tokiu būdu pristatyti medžiagą, su tuo sutiko ir nurodė akredituotą sertifikavimo paslaugų teikėją, kuris išdavė kvalifikuotą sertifikatą ir tvarko jo registraciją, arba pateikė nuosavą galiojantį kvalifikuotą sertifikatą. Informaciją apie kvalifikuotus sertifikatus žr. atsakyme į klausimą Nr. 6. Kad dokumentai būtų laikomi pristatytais, adresatas turi per 3 dienas nuo dokumento išsiuntimo savo garantuotu elektroniniu parašu patvirtinti (pvz., atitinkamo teismo el. pašto adresu) duomenų pranešimo gavimą.

14 Ar galima teismo sprendimus surašyti elektronine forma?

Teismo sprendimai įvedami į duomenų laukelius, priklausančius juos sukūrusiems subjektams. Daugiau informacijos apie duomenų laukelius žr. atsakyme į klausimą Nr. 6.

Teismo sprendimai taip pat gali būti pristatomi elektroniniu paštu su sertifikuotu parašu el. pašto adresu, kurį adresatas nurodė teismui, jeigu adresatas prašė teismo tokiu būdu pristatyti medžiagą, su tuo sutiko ir nurodė akredituotą sertifikavimo paslaugų teikėją, kuris išdavė kvalifikuotą sertifikatą ir tvarko jo registraciją, arba pateikė nuosavą galiojantį kvalifikuotą sertifikatą. Informaciją apie kvalifikuotus sertifikatus žr. atsakyme į klausimą Nr. 6. Kad dokumentai būtų laikomi pristatytais, adresatas turi per 3 dienas nuo dokumento išsiuntimo savo garantuotu elektroniniu parašu patvirtinti (pvz., atitinkamo teismo el. pašto adresu) duomenų pranešimo gavimą.

15 Ar galima skundą paduoti ir sprendimą dėl jo įteikti internetu?

Taip, apeliacinį skundą galima pateikti elektroniniu būdu, taip pat kaip ir ieškinį. Žr. klausimą Nr. 6.

16 Ar galima vykdymo procesą pradėti internetu?

Taip, vykdymo procesą galima pradėti elektroniniu būdu, taip pat kaip ir ieškinį.

Jeigu ieškovas nusprendžia mokėjimą išieškoti per teismo antstolį, *mutatis mutandis* taikomas atsakymas į klausimą Nr. 6. Teismo antstolių ir jų el. pašto adresų sąrašą, taip pat duomenų laukelių identifikatorius galima rasti svetainėje <http://www.ekcr.cz/>.

Teisminio vykdymo atveju galima remtis atsakymu į klausimą Nr. 6.

17 Ar šalys arba jų teisiniai atstovai informaciją apie bylas gali gauti internetu? Jei taip, koku būdu?

Čekijos teismų kanceliarijos elektroniniu paštu arba telefonu paprastai palaiko ryšį su šalimis ir jų teisiniais atstovais atsakydamos į užklausas dėl jų bylos būklės.

Pagrindinė informacija apie proceso metu atliktus veiksmus (be asmens duomenų) taip pat prieinama internete, svetainėje *InfoSoud*:

<http://infosoud.justice.cz/InfoSoud/public/search.jsp> (tik čekų kalba). Informacija apie būsimus procesus pateikta svetainėje *InfoJednání*:

<http://infojednani.justice.cz/InfoSoud/public/searchJednani.jsp>. Norint prisijungti prie sistemos, reikia įvesti teismo pavadinimą ir bylos numerį.

Paskutinis naujumas: 06/03/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į

kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.